

A Debreceni Ítéltábla a dr. Berényi Levente ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME., Cg...., adószám: ...) felperesnek -, a dr. Szűcs Péter ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt I. RENDŰ ALPERES NEVE (I. RENDŰ ALPERES CÍME., Cg...., adószám: ...) I. rendű és a II. RENDŰ ALPERES NEVE (II. RENDŰ ALPERES CÍME., Cg...., adószám: ...) II. rendű alperesek ellen szerződésszegéssel okozott, illetve szerződésen kívüli kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2018. október 30-án meghozott 9.G.40.088/2016/70. számú ítélete ellen a felperes részéről 72. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban a 2019. február 6-án megtartott fellebbezési tárgyalás alapján - 2019. február 20-án meghozta - a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 793 750 (Hétszázkilencvenháromezer-hétszázötven) Ft másodfokú perkoltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **SZERZŐDŐ FÉL 1.** és a **SZERZŐDŐ FÉL 2.** mint konzorcium 2015. január 27-én vállalkozási szerződést kötött a II. rendű alperessel a **SZERZŐDŐ FÉL 1.** területén, turista út kivitelezési terveinek és kivitelezési munkáinak részleges elvégzésére, ezen belül a **H.** csatornán átívelő gyalogos híd elkészítésére.

A gyalogos híd kivitelezési részfeladataira a II. rendű alperes az **KFT1.**-vel vállalkozási szerződést kötött, amely cég ugyanezen munkákra az I. rendű alperessel szerződött. Az alvállalkozási szerződés keretében az I. rendű alperes feladata volt a gyalogos híd kivitelezési munkáinak jelentős része, köztük az acélszerkezet gyártása, helyszínre szállítása, és beépítése. A gyalogos híd beemelésére az I. rendű alperes a felperessel mint darus szakcéggel kötött vállalkozási szerződést. A szerződés szóban jött létre, a feltételeket csak a teljesítést követően rögzítették írásban. A szerződés értelmében az I. rendű alperes feladata volt a megfelelő méretű és kialakítású, valamint teherbírású be- és kihajtási útvonalak, valamint a daruzási munkaterület biztosítása.

A daruzáshoz szükséges munkaterületről 2015 augusztusában szóban egyeztettek a felek. A megbeszélésen a felek a felperes szakemberei által megadott paraméterek alapján abban egyeztek meg, hogy a daruzáshoz szükséges terület a pillérvonaltól számított 13-14 méter oldalhosszú, négyzet alapterületű megerősített területként két hídpillér között kerül kialakításra. Mivel a **SZERZŐDŐ FÉL 1.** területe fokozottan védett természeti terület, a perbeli építkezéshez csak ideiglenes utat lehetett létesíteni, melynek kialakítására akként került sor, hogy a letaposott nádra georácsot, arra geotextíliát helyeztek, amelyre 80 cm-es tömörített zúzottkő réteg került. Az építkezés során az ideiglenes úton nehéz munkagépek jártak, de a daruzási feladathoz az ideiglenes utat megfelelő nagyságú területen meg kellett erősíteni. Ezzel kapcsolatban a felek a szóbeli egyeztetésen úgy állapodtak meg, hogy a már meglevő és a megsüllyedése esetén folyamatosan feltöltött kb. 80 cm zúzottkő rétegre további 60-70 cm zúzottkő réteget rátömörítenek. A

munkaterület megerősítését nem az I. rendű alperes, hanem az **KFT1.**-vel az egész építkezésen végzendő földmunkákra szerződött **KFT2.** végezte el.

2015. október 1-jén - miután az I. rendű alperes telefonon készre jelentette a munkaterületet - a felperes két alkalmazottja, **L.J.** darukezelő és **L.F.Á.** megjelent a munkaterületen a felperes .../1 típusú autódarujával. A munkaterületen két hídpillér között a hídpillérek tengelyvonalától számított 13x13 méteres szemmel láthatóan megmagasított zúzottkővel feltöltött terület volt. A felperes munkavállalói előzetes egyeztetés nélkül megkezdtek a daru felállítását, az ún. letalpalást. A darut oly módon talpalták le, hogy a daru két baloldali talpa a megmagasított területen túllógott. A daru felállítását és az ellensúlyok elhelyezését követően **L.J.** darukezelő a daru teherbíró képességét súlyok nélkül, a daru gémjének körbeforgatásával kívánta ellenőrizni, a művelet közben azonban a daru bal hátsó talpa megsüllyedt, majd a daru egyensúlyát veszítve felborult és a **H.** csatornába fordult.

A felperes a felemelt keresetében a munkagépen keletkezett 36 404 395 Ft kár, valamint perköltsége megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket.

A kereset jogcímeiként az I. rendű alperessel szemben „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerződésszegéssel okozott károkért való felelősségi szabályait jelölte meg. Arra hivatkozott, hogy a felek között létrejött szerződés és a Ptk. vállalkozási szerződésre vonatkozó szabályai szerint is a megfelelő munkaterület biztosítása az I. rendű alperes feladata volt, aki ezt a szerződéses kötelezettségét megszegte, emiatt következett be a munkagép borulása és az ő kára.

A II. rendű alperes vonatkozásában a keresetet arra alapozta, hogy a II. rendű alperes feladata volt a munkaterületen az építésvezetés, a felelős műszaki vezetés és a műszaki ellenőrzés, amely feladatköreiben ellenőriznie kellett volna a talajmechanikai és egyéb vizsgálatok megtörténtét, biztosítani a szakszerű munkavégzést, betartatni a munkavédelmi és más kötelező hatósági előírásokat és szakszerűen megszervezni az építőipari kivitelezési tevékenységet. A II. rendű alperes ezen kötelezettségeit megszegte és mulasztásai miatt felel a kárért a Ptk. szerződésen kívüli károkért való felelősségi szabályai szerint.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Jogalapjában és összegszerűségében is vitatták a felperes keresetét.

Az I. rendű alperes nem vitatta, hogy a baleset oka a talaj teherbíró képességének hibája volt, viszont arra hivatkozott, hogy a munkavégzéshez szükséges terület kialakítása, annak megerősítése a felek szóbeli megbeszélésének megfelelően történt. Az előkészített terület a láthatóan megmagasított, feltöltött terület volt. A felperes munkavállalói azonban a darut nem erre a területre állították fel, hanem részben mellé, annak ellenére, hogy az építésvezető, **H.GY.** többször is figyelmeztette a darukezelőt. Az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy „Az emelőbiztonsági szabályzat kiadásáról” szóló 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet (a továbbiakban EBSZ) 2. fejezetének 5.2.1. pontja szerint a felperes volt köteles meggyőződnie a talaj teherbíró képességéről, amit elmulasztott, ennek következtében nem háríthatja az alperesekre az őt ért kárt. A baleset előtti napon a felperes a területet ellenőrizte, a daruzási munkához megfelelőnek találta és átvette a daruzásra kialakított területet. Másnap az alperesi alkalmazottak megérkezése előtt a daru már elfoglalta a helyét, de nem a felperes igényeinek megfelelően kialakított helyre állt, hanem részben mellette. A daruzás megkezdése előtt a darukezelőt többen és többször figyelmeztették, hogy nem a daruzásra kijelölt területen áll és felszólították arra, hogy álljon át, ezt azonban nem tette meg, emiatt következett be a daru borulása.

Az I. rendű alperes állította, hogy részéről nem történt szerződésszegés, mert a daruzási helyszín mindenben megfelelt a felperes által megadottaknak, vagyis az utasításai szerint került kialakításra és ezt meghaladóan is alkalmas volt a daruzási feladat biztonságos elvégzésére. Ugyanezen okból megállapítható az is, hogy a II. rendű alperes sem tanúsított jogellenes magatartást, illetve, hogy a balesethez nem a II. rendű alperes által biztosított műszaki vezetés körébe eső kötelezettség megszegése vezetett.

Az alperesek a kár összezszerúségét is vitatták. Állították, hogy a daru tényleges javítási költségei 14-15 000 000 Ft-ba kerülhettek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt az alperesek részére 1 637 500 Ft perköltség megfizetésére.

Az I. rendű alperessel szembeni kereset vonatkozásában a Ptk. 6:142. §-a alapján rámutatott, hogy a felperest terhelte a munkaterület kialakítására vonatkozó megállapodás tartalmának és az I. rendű alperes szerződésszegésének bizonyítása. A felperes munkavállalójának, **T.I.-nek** a tanúvallomása, illetve az I. rendű alperes nyilatkozata alapján azt állapította meg, hogy a felek a szerződésüket csak a baleset megtörténte után foglalták írásba. A szóban létrejött szerződés tartalmát az elsőfokú bíróság a tanúvallomások mérlegelése alapján állapította meg. A mérlegelés körében kifejtette, hogy csak a felperes munkavállalói, **T.I.** és **L.J.** állították, hogy 14x14 méter nagyságú, 80 (86) tonna talpterhelést elbíró területet jelöltek meg területigényként, a többi tanú vallomása szerint viszont a teherbírást akként határozták meg, hogy a meglévő útra további kb. 60 cm-es zúzottkő megerősítés szükséges. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások mérlegelése során figyelembe vette azt, hogy az alperesi álláspontot több tanú, köztük érdektelen tanúk (**H.G.Y.**, **G.J.**, **H.G.**) vallomása támasztotta alá, ezért megállapította, hogy a felperes által kért terület a pillérvonaltól számított 13x14 méter szélességű és ugyanilyen hosszúságú, 60 cm zúzottkővel megerősített munkaterület volt. Azt a tény is figyelembe vette, hogy önmagában a 80 (86) tonna talpankénti teherbírás nem jelent pontos értéket a felület nagyságának meghatározása nélkül.

A felek a pillérvonal fogalmát eltérően értelmezték. A felperes álláspontja szerint pillérvonal alatt a két pillér szélét kell érteni, alperesi értelmezés szerint pedig a pillérek tengelyvonalát. Mivel a perindítás idejére a munkaterület már elbontásra került, csak fényképfelvételek alapján lehetett vizsgálni a megerősített, feltöltött terület nagyságát. Az elsőfokú bíróság által kirendelt **Z.G.** igazságügyi szakértő a fényképfelvételek alapján azt állapította meg, hogy a megmagasított terület a pillérek szélétől számított, legfeljebb 9,64 méter széles terület volt, a tengelyvonaltól számítva pedig 13 méter szélességű.

Mindezekre tekintettel a bizonyítás eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy az I. rendű alperes a megállapodásuktól eltérő helyen és teherbírással készítette el a munkaterületet, mivel a terület nagysága megegyezett a megrendelt területtel, a pontos helyének meghatározása pedig nem volt lehetséges. Az elsőfokú bíróság a fényképfelvételek alapján megállapította, hogy a munkagép a megmagasított terület mellé talpalt a két baloldali talpalójával. Kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy az EBSZ 2. fejezetének 5.2.1. pontja az üzemeltető - nem vitatottan a felperes - kötelezettségévé teszi azt, hogy a mobildaru felállítása előtt meggyőződjön a talaj teherbíró képességéről. Dr. **K.L.** eseti szakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy a talaj teherbíró képességének ellenőrzésére nem volt megfelelő a felperes darukezelője által alkalmazott az a módszer, hogy a munkavégzés megkezdése előtt megkísérelte körbe fordítani a darut. A talaj teherbíró képességéről ugyanis nem a munkavégzés megkezdése előtt, hanem a mobildaru felállítása előtt kell meggyőződni. Mivel a felperes a daru felállítása előtt nem győződött meg a talaj teherbíró képességéről, megszegte az ellenőrzési kötelezettségét. Szintén megszegte a Ptk. 6:62. §-a szerinti együttműködési kötelezettségét, amely a

munkavégzés szempontjából veszélyes helynek minősülő folyóparton, ingoványos, laza talajon létesített munkaterületen fokozottan terhelte őt. A felperes ennek ellenére nem egyeztetett sem az I. rendű alperessel, sem a II. rendű alperes építésvezetőjével arról, hogy pontosan melyik a megerősített terület, hanem egyeztetés nélkül megkezdte a daru felállítását. Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak az I. rendű alperes azon tényállítását, hogy **H.GY.** több alkalommal is figyelmeztette a darukezelőt arra, hogy a kijelölt terület mellé talpalt.

Azt a jogi következtetést vonta le, hogy az I. rendű alperes szerződésszegésének bizonyíthatatlansága miatt nem állapítható meg a kártérítési felelőssége. Utalt arra, hogy amennyiben az I. rendű alperes szerződésszegése megállapítható lenne, abban az esetben is vizsgálni kellene a felperesi közrehatást. A Ptk. 6:144. §-ának (1) bekezdése és 6:525. §-ának (1) bekezdése értelmében a felperes a kárelhárítási kötelezettsége körében is köteles lett volna meggyőződni arról, hogy az I. rendű alperes a szóban körülírt területet megfelelően megerősítette-e, illetve arra is köteles lett volna, hogy csak és kizárólag erre a megerősített területre talpaljon le a munkagéppel. Amennyiben pedig az I. rendű alperes által feltöltött terület nem volt alkalmas a daruzási feladat elvégzésére, mert a hídpillér zavarta volna a munkavégzést, akkor a munka megkezdését a Ptk. 6:241. §-ának (2) bekezdése alapján meg kellett volna tagadnia.

A II. rendű alperessel szemben szerződésen kívüli károkozás címen előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy a kár oka az I. rendű alperes szerződéses kötelezettségébe tartozó, ténylegesen a II. rendű alperes megbízásából eljáró **KFT2.** hibás teljesítése volt. Ebből következően az sem volt megállapítható, hogy mindez elkerülhető lett volna abban az esetben, ha nem állnak fenn a II. rendű alperes érdekkörében eljáró felelős műszaki vezető és műszaki ellenőr felperes által állított mulasztásai, a talajmechanikai vizsgálat és a megerősített terület tervezésének hiánya. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint nincs tehát okozati összefüggés a felperes által állított II. rendű alperesi mulasztások és a bekövetkezett kár között, ezért a mulasztások körében részletes bizonyítást nem is folytatott. Nem értékelte a II. rendű alperes terhére a dr. **K.L.** szakértő által megállapított mulasztást, a daruzási terv hiányát, ugyanis amennyiben a felperes szükségét látta volna daruzási tervnek, nyilvánvalóan kérnie kellett volna az alperesektől. A Ptk. 6:521. §-a szerinti előreláthatóság hiányára, valamint a felperes Ptk. 6:525. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegelőzési kötelezettségére is hivatkozott.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, I. és II. rendű alperesek kártérítési felelősségének megállapítását, az összecszerűség vonatkozásában pedig az elsőfokú bíróság kötelezését kérte az eljárás folytatására. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen, ezért valótlanul állapította meg a tényállást, egyoldalúan, iratellenesen, logikátlanul értékelte és mérlegelte a bizonyítékokat, emiatt megalapozatlanul utasította el a keresetét. Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság egyes számban, hogy szóbeli egyeztetés alapján jött létre a megállapodás a felek között. Állította, valójában nem egy, hanem több egyeztetés volt, amelyek eredményeként jött létre a megállapodás, de nem az ítéletben megállapított tartalommal (két hídpillér között pillérvonaltól számított 13-14 méter oldalhosszú), hanem a hídpillértől (annak peremétől) elhagyott 3-4 méteren túl 13-14 méter területről volt szó. Ez a tényállás állapítható meg a tárgyalási nyilatkozatokból, de ezt támasztja alá az elvégzendő daruzási feladat műszaki lehetőségessége is, mivel a daru egyébként nem fordult volna el a pillér mellett biztonságosan. Sérelmezte, hogy nem bizonyított tény, ennek ellenére az alperesi (nem érdektelen) tanúk vallomása alapján tényállásként rögzítette az elsőfokú bíróság az ideiglenes út megépítésének körülményeit, kialakított rétegrendjét és teherbíró képességét. Véleménye szerint tényként állapítható meg azonban, hogy sem az utat, sem annak megerősítését statikai vagy egyéb tervezés nem előzte meg. Valótlanak tartotta azt a ténymegállapítást, hogy a felek megállapodtak a

megerősítés technológiájában (60-70 cm zúzottkő rátöltése, tömörítése). Állította, hogy a technológiát minden tervezés nélkül a II. rendű alperes és az erre általa megbízott cég valósította meg. Álláspontja szerint nem valós az a ténymegállapítás sem, hogy 2015. október 1-jén az I. rendű alperes telefonos értesítésére ő a munkaterületen megjelent. Előadta, hogy őt az I. rendű alperes az előző napon értesítette és az ezt követő napon, 2015. október 1-jén jelent meg a munkaterületen. Szerinte az elsőfokú bíróság oktanul jelentőséget tulajdonítva annak, használja az alperesek jogi képviselőjétől származó „szemmel láthatóan megmagasított terület” megjelölést.

Hangsúlyozta, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok megfelelő értékelésével az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapíthatott volna meg. Ehelyett azt a teljes mértékben téves álláspontot alakította ki, hogy a káresemény kizárólagos oka az volt, hogy a felperes nem adta meg megfelelő módon a daruzási terület paramétereit, illetve a daruzási területet nem ellenőrizte a teherbírás és egyéb paraméterek vonatkozásában, ezért a daru nem megfelelő helyen helyezkedett el és kizárólag ő felelős a káresemény bekövetkezéséért. Álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a felek mindegyike szakvállalat, ezért alappal feltételezték egymás viszonyában, hogy ismerik a rájuk vonatkozó előírásokat és azokat be is tartják. A talaj teherbírásának ellenőrzési kötelezettséget illetően előadta, hogy az ellenőrzés módszeréről sem az EBSZ, sem egyéb konkrét jogszabályi előírás nem rendelkezik. Ezzel szemben a II. rendű alperes kötelezettségei vonatkozásában konkrét tételes jogszabályi rendelkezések vannak. A daruzási területet a II. rendű alperes készíttette el alvállalkozójával úgy, hogy azt semmilyen módon nem tervezte meg és semmiféle információval nem rendelkezett arról, hogy a kivitelezett terület mit fog elbírní. A területet készre jelentette az I. rendű alperesnek, aki azt munkavégzésre biztosította az ő részére. Állította, nyilvánvalóan téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy ő „kvázi” önkényesen bement a II. rendű alperes által biztosított daruzási területre az egyeztetett és megbeszélte napon és időben. Az építési terület teljes alkalmasságáért, az azon történő biztonságos munkavégzésért, az ott tevékenységet végzők munkájának összehangolásáért a II. rendű alperes volt felelős.

Előadta, hogy az ítéletében helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy **H.GY.** (a II. rendű alperes építésvezetője) ott volt a területen, de nem szólt a darukezelőnek, hogy szerinte nem jó helyen áll, azonban tévesen értékelte érdektelen tanúvallomásként **H.GY.**, **G.J.** és **H.G.** tanúk nyilatkozatait. **H.GY.** a II. rendű alperes alkalmazottja volt a káreseménykor, **G.J.** műszaki ellenőrként a II. rendű alperessel napi kapcsolatban állt, **H.G.** pedig a káresemény helyszínét előkészítőként szintén érdekelt volt a daruzási terület megfelelősége tekintetében.

Az elsőfokú bíróság a **Z.G.** szakvéleményéből egy részt kiragadva, abszolút téves és szakmailag képtelen álláspontot alakított ki a daruzási terület elhelyezéséről. Figyelmen kívül hagyta a szakértő arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a szakmai logika alapján a daruzás lehetséges helye a darukezelő által felvett pozícióval azonosítható inkább, mint a műszakilag indokolatlan alperesi megjelöléssel. Az alperesek által vélt pozíció egyébként emelési szempontból kizárt is lett volna. Az elsőfokú bíróság tévesen azonosította a megmagasított területet a II. rendű alperes által kivitelezett daruzási területtel. Amennyiben a megmagasított terület volt a daruzási terület, akkor a természetvédelmi területen nem terítettek volna mellé többletköltséggel zúzottkő ágyat, illetve a szakértő véleménye szerint is a szükséges szélesség a további feltöltött területre esik.

Felperes szerint tényként állapítható meg, hogy a daruzási tervet az I. és II. rendű alperesnek kellett elkészítenie, ilyen terv létezett, azt az I. rendű alperes készítette és átadta a II. rendű alperesnek, azonban egyikük sem adta át számára.

Érvelése szerint iratellenes és valótlan az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a daruzási terv hiánya nem értékelhető a II. rendű alperes terhére, egyrészt mert perbeli „okirati tény”, hogy létezett ilyen terv és a II. rendű alperes birtokában volt, másrészt nem a terv hiányát kell a II. rendű alperes terhére értékelni, hanem az át nem adását.

Megjegyezte, hogy neki nem volt szüksége ilyen dokumentumra, annak létezéséről sem tudott, így nem is kellett volna kérnie. Ezzel szemben a II. rendű alperesnek kérés nélkül át kellett volna adnia, ennek elmulasztását pedig csak az alperesek terhére lehet értékelni.

Ha az alperesek betartották volna az emelési tervben előírtakat, akkor fel sem merült volna a káresemény lehetősége. Az emelési terv ugyanis kifejezetten rendelkezik arról, hogy a daruzási területet látható módon meg kell jelölni, körül kell határolni, ki kell jelölni az emelés irányítóját, a segítőket, sőt kifejezetten kijelöli irányító felelős személynek idősebb **B.M.-t**, és rendelkezik arról, hogy ki jogosult a daruzást irányítani és leállítani.

Nem vitatta ugyanakkor a felperes, hogy az alperesi perdöntő mulasztások ellenére ő maga is alaposabban járhatott volna el a daruzási terület konkrét határai kijelölésének, illetve a talaj teherbíró képességének a II. rendű alperes általi igazolásának megkövetelése vonatkozásában, ezzel csökkenthette volna a káresemény bekövetkezésének kockázatát. Közrehatása azonban semmilyen körülmények között nem volt olyan mértékű, amely az alperesek kártérítési felelősséget kizárta vagy jelentősen korlátozta volna.

Az I. és II. rendű alperesek a perköltségviselés, illetve az ítélet indokolása tekintetében terjesztettek elő csatlakozó fellebbezést. A fellebbezési tárgyaláson a perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezést visszavonták.

Az ítélet indokolásával összefüggésben fenntartott csatlakozó fellebbezésükben a tényállás részeként annak megállapítását kérték, hogy a daru a daruzásra előzetesen kijelölt és kialakított terület mellé talpalt, illetve **H.GY.**, a II. rendű alperes építésvezetője több alkalommal is felhívta a darukezelő figyelmét, hogy nem a daruzási munkálatok elvégzése céljából kialakított megerősített területen áll a daruval és felszólította arra, hogy onnan álljon át a megerősített területre, mert az aktuális talpalási területen fennáll a borulás veszélye. Kérték az indokolásból annak mellőzését, hogy a munkavégzésre kialakított terület magassága 20-30 cm volt, illetve kérték II. rendű alperes vonatkozásában a daruzási terv hiányára és az azzal kapcsolatos mulasztásra vonatkozó megállapítás mellőzését.

A daruzási terv hiányával kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy dr. **K.L.** szakértő tévesen értelmezte a Nemzeti Közlekedési Hatóság (a továbbiakban: NKH) határozatának 9. és 13. pontjait, az építéstechnológiai terveknek az acéltartók beemelésére vonatkozó része nem azonos a szakértő által megjelölt emelési tervvel, annak egyáltalán nem kellett kitérnie a biztonságos emeléshez szükséges altalaj megtervezésére, illetve a daruzási terület kijelölésére. Az építési technológiai tervnek az emelési műveletet kizárólag a hídelemek szakszerű elhelyezéséhez szükséges mértékben kellett érintenie és nem kellett kitérnie a daruzási feladat biztonsági kérdéseire, az altalaj teherbírására, illetve az emelési helyszín pontos meghatározására. Ezt az a tény is szemlélteti, hogy bár az építéstechnológiai tervből az előbbi körülmények teljes mértékben hiányoztak, az NKH azt - ennek ellenére - elfogadta, tartalmát megfelelőnek találta.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben észrevételezték, hogy a fellebbezés ténylegesen közbenső ítélet hozatalára irányult, emellett a felperes a közrehatását elismerő nyilatkozatot tett, nem jelölte meg azonban a kármegosztás általa elfogadhatónak tartott arányát. Megjegyezték, hogy a fellebbezés jogszabályi hivatkozást nem tartalmaz, a tényállást érintő érvelése pedig megalapozatlan. Szerintük nincs jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság az egyeztetés kifejezést egyes számban használta, csupán egységes folyamatként mutatta be az egyeztetést, annak a per eldöntésére nincs kihatása, csak a megállapodás tartalmának van jelentősége. Véleményük szerint alaptalanul állítja a felperes, hogy a megállapodás az általa előadottak szerint jött létre, ezzel szemben az elsőfokú eljárásban megállapítást nyert, hogy a daruzásra előzetesen kijelölt terület és a megerősített terület egybeesett, mivel elfogulatlan tanúk (**H.G.**, **G.J.** és **H.GY.**) egyezően nyilatkoztak arról. A felperes azon állítása, hogy a két hídpillér között nem lehetett volna elvégezni

a munkát, pedig nem bizonyította. Álláspontjuk szerint szintén megalapozatlanul állítja a felperes, hogy az ideiglenes út megépítésével kapcsolatos műszaki adatok a perben nem igazoltak, hiszen az út megépítésében érintett tanúk egybehangzóan nyilatkoztak a rétegrendrőről, amelyet a felperes az elsőfokú eljárás során nem vitatott. A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra is, hogy a daruzási terület kialakítására vonatkozó megállapodás nem az elsőfokú ítéletben megjelölt tartalommal jött létre. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett szakvéleménnyel, **H.G.** tanúvallomásával és a fizika közismert szabályaival összhangban állapította meg, hogy a **T.I.** vallomása szerint megadott 80 tonna talp teherbírás értelmezhetetlen. Minden alapot nélkülöz a felperesnek az előadása, amely szerint a II. rendű alperes választotta meg a terület megerősítéséhez szükséges technológiát. A felperes részvétele éppen azért volt szükséges az előzetes egyeztetéseken, hogy meghatározza a biztonságos munkavégzés feltételeit.

Az alperesek álláspontja szerint nem volt jelentősége annak, hogy telefonos értesítés alapján jelent-e meg a felperes a munkavégzés helyszínén. Az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított viszont jelentőséget annak, hogy mely terület volt „szemmel láthatóan megmagasítva”, hiszen a felek előzetesen abban állapodtak meg, hogy a daruzási helyszín az eredeti terepviszonyokhoz képest kap egy 70-80 cm-es feltöltést. A darukezelő **L.J.** - aki az előzetes egyeztetésen részt vett - tudomással bírt arról, hogy a daruzásra kialakított terület kiemelkedik a meglévő talajszintből, következésképpen fel kellett ismernie azt, hogy a daruzás céljából megerősített terület mellé talpalt a daru két talpával.

Alperesek szerint a felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a daruzási munkák szempontjából minden peres fél szakvállalat. A perbeli daruzási feladat volumenéhez mérten az egyetlen arra alkalmas eszközzel, szakszemélyzettel és tapasztalattal rendelkező szereplő a felperes volt. Észrevételezték, hogy az EBSZ előírja az ellenőrzési kötelezettséget, bár annak konkrét módszerét valóban nem rögzíti, azonban a konkrét jogszabályi rendelkezést a szakmai szabályok és szokások pótolják, a szakértő pedig megjelölte, hogy milyen eljárások közül választhatott volna a felperes.

Álláspontjuk szerint a felperes tévesen állítja, hogy a II. rendű alperesnek előzetesen meg kellett volna terveznie a daruzási területet. A daruzási terület paramétereinek meghatározásában a felperes aktívan közreműködött, ennek során nem jelezte, hogy bármilyen aggálya lenne a megerősítés módjával, illetve azt sem, hogy az I. vagy a II. rendű alperestől bármilyen előzetes tervek, statikai számítások elkészítését várná.

Előadták, hogy a felperes előzetes egyeztetés alapján jelent meg a munkaterületen, de hajnali időpontban, az alperesi munkavállalók megérkezése előtt és önkényesen, a megbeszéléstől eltérő helyen állította fel a darut. A daru felállítását megelőzően kísérletet sem tett annak tisztázására, hogy a megerősített területre talpalt-e, illetve a talpaltatási terület teherbírását nem ellenőrizte. Az emelési terv hiánya pedig teljes egészében a felperes terhére esik.

Hivatkozásuk szerint a felperes a fellebbezésében megalapozatlanul kifogásolta az elkészült „emelési terv” átadásának elmaradását, ugyanis az általa tévesen emelési tervnek minősített okirat átadása esetén a baleset ugyanígy bekövetkezett volna, hiszen ez a dokumentum nem tér ki az emelési terület fekvésére és nem tartalmazott semmilyen adatot annak megerősítésére. Megjegyezték, hogy a munkaterület körülkerítéssel való kijelölése egyébként szükségtelen volt, mivel a felperesnek tudnia kellett és nyilvánvalóan fel kellett ismernie a feltöltött, a környezetéből kimagasló területet, ha pedig kétségei voltak a terület fekvését illetően, tisztáznia kellett volna azokat.

Alperesek szerint bár az elsőfokú bíróság a tényállást számos ponton tévesen, a bizonyítékok hibás mérlegelésével állapította meg, összességében azonban helytálló jogi következtetésre jutott,

helyesen indult ki abból, hogy elsődlegesen a felperes és az I. rendű alperes közötti szerződés valós tartalmát kell feltárni.

Megítélésük szerint bizonyításra került, hogy a daruzási helyszín a felek megállapodásának megfelelően került kialakításra. Arra az esetre, ha az ítéletábra nem osztaná a csatlakozó fellebbezésben leírtakat, előadták, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződésszegést a felperesnek kellett bizonyítania, ő azonban nem bizonyította, hogy a kijelölt területre talpalt.

II. rendű alperes vonatkozásában egyetértettek az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felperes semmilyen jogellenes magatartást nem bizonyított ahhoz, hogy a II. rendű alperesnek a felperes által állított kötelezettségszegései és a baleset közötti okozati összefüggés egyáltalán vizsgálható legyen.

A felperes a csatlakozó fellebbezésre vonatkozó ellenkérelmében előadta, a perben bizonyítottá vált, hogy a valóságban nem létezett kijelölt terület, mert az alperesek azt nem jelölték meg semmilyen módon annak ellenére, hogy az általuk ismert, az I. rendű alperes által készített és a II. rendű alperesnek átadott emelési terv erre kötelezte őket.

A daruzási terület tényleges kijelölése nem történt meg sem az egyeztetésen, sem annak elkészültekor. A számára munkavégzésre átadott terület láthatóan meg volt szélesítve a nádasig, erre a területre állt be a daruja. Több órás folyamat volt, amíg felvette az ellensúlyokat, de senki nem figyelmeztette a darukezelőt, hogy a daru nem megfelelő helyre állt.

Álláspontja szerint számításokkal igazolta, hogy az alperesek által utólag kijelöltként hivatkozott területről műszakilag lehetetlen a beemelést elvégezni. Lényeges körülmény, hogy létezett emelési terv, amely szerint a daruzási területet megfelelő módon (kordonnal) ki kellett volna jelölni és a daruzást az I. rendű alperes ügyvezetőjének kellett volna irányítani. A felperes szerint a perben semmilyen módon nem nyert bizonyítást, hogy az ún. megmagasított terület lett volna az általa szükségesnek tartott és megfelelő daruzási terület.

Hivatkozott arra, a perben bizonyított tény, hogy **H.GY.** nem állította le a daruzást, illetve nem nyert bizonyítást, hogy ennek érdekében bármit tett volna. A felperes vitatta **H.GY.** tanú elfogulatlanságát, hiszen mulasztásai bizonyítottsága esetén kifejezetten érintett lehet felelősként a káresemény vonatkozásában. Nem értett egyet az alperesi okfejtéssel **L.F.** tanú vallomásával összefüggésben, hiszen ő volt legközelebb a darukezelőhöz, ezért ha ő nem hallotta, hogy bárki szólt a darukezelőnek, akkor tényként lehet megállapítani, hogy nem történt ilyen cselekmény. Iratellenesnek állította azon alperesi tényelőadást, hogy idősebb **B.M.** maga is figyelmeztette a darukezelőt, mivel idősebb **B.M.** úgy nyilatkozott, hogy **H.GY.** panaszkodott ugyan neki, de ő nem szólt a darukezelőnek és nem is hallotta, hogy **H.GY.** szólt volna. Mindezekre tekintettel, mivel az alperesek nem tudták bizonyítani, hogy eleget tettek jogszabályi kötelezettségüknek a figyelmeztetés, illetve a balesetveszélyes tevékenység megakadályozása vonatkozásában, felelősségük megállapítható.

A felperes szerint nincs jelentősége a megmagasított terület kiemelkedési magasságának. Állította, pusztán az fontos, hogy létezett a daruzási, emelési terv ismérveinek megfelelő irat, amit az alperesek bizonyíthatóan nem adtak át neki. Az iratnak lényeges rendelkezései voltak, melyek ismeretében ő megkövetelhetette volna azokat és a kijelölés ténye, illetve az irányító személyzet kijelölése esetén a káresemény feltehetően elkerülhető lett volna. Előadta, hogy az alperesek téves értelmezése ellenére nem tett elismerő nyilatkozatot, csak arra utalt, hogy lehetséges olyan jogi megítélés, amely megosztja a felelősséget a felek között.

Álláspontja szerint **Z.G.** szakértői véleménye alapján bizonyított tény, hogy a hídpillérek szélétől kellett számítani a daruzási területet, így az nem lehet az „alperes által sulykolt”, megmagasított terület. Hangsúlyozta, hogy az ideiglenes út megépítésére vonatkozóan az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást, ő pedig azért nem vitatta az út rétegrendjét, mert az nem volt a per tárgya.

Sérelmezte, az elsőfokú bíróság egyáltalán nem értékelte, hogy a daruzási területet a II. rendű alperes semmilyen módon nem tervezte meg. Az elsőfokú bíróság által értelmezhetetlennek minősített, általa megadott adatot senki nem kifogásolta sem az egyeztetésen, sem később. Felperes szerint valótlan az a tényközlés, hogy ő semmit nem tett a teherbírás ellenőrzése keretében, hiszen előzetesen többször megsejmelte a helyszínt, a terület megerősítését, szélesítését kérte, ellenőrizni próbált, behaladáskor vizsgálta a gép mozgását, letalpalását, a talpak süllyedését, erősítést kért a talp alá és körbefordulást végzett. Az eljárása megfelelt az irányadó szakmai szokásoknak.

A felperes fellebbezése megalapozatlan, alperesek csatlakozó fellebbezése részben megalapozott.

A felperes a fellebbezésében elsősorban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást támadta, azonban megalapozatlanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem több, hanem egy egyeztetés eredményeként állapította meg a szerződés létrejöttét. A tanúk (T.I., L.J., H.GY., ifj. B.M., H.G., G.J.) eltérő nyilatkozatokat tettek e körben. Mivel az időpontokra többnyire már nem tudtak visszaemlékezni, illetve nem vettek részt valamennyi megbeszélésen, továbbá arra vonatkozóan is merült fel adat, hogy az első alkalom az ajánlatkéréshez kapcsolódó bejárás volt, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy egyetlen egyeztetés megtartása rögzíthető.

Mindemellett helytállóan hivatkoztak az alperesek arra, hogy nem az egyeztetések számának, hanem tartalmának van jelentősége. Ezzel kapcsolatban pedig a felperes szintén alaptalanul támadta a megállapított tényállást. Az ítélet táblája nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy H.GY. építésvezető, G.J. műszaki ellenőr és a földmunkát végző KFT2. ügyvezetője, H.G. érdektelennek tekinthető, azonban az elsőfokú bíróság az ítéletében felsorolt tanúk vallomásainak a jelen eljárásban - az ügy indulására tekintettel még - alkalmazandó „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: 1952. évi Pp.) 206. §-a (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, okszerű mérlegelésével rögzítette a daruzási területre vonatkozó megállapodás tartalmát akként, hogy két hídpillér között a pillérvonaltól számított 13-14 méter oldalhosszúságú négyzet alakú terület kialakításáról állapodtak meg a felek. Egyetlen tanúvallomás vagy egyéb bizonyíték sem támasztotta alá a felperes azon tényállítását, hogy a pillérvonaltól 3-4 méteren túl további 13-14 méteres terület kialakításában állapodtak meg a felek. Erre vonatkozóan a felperes kérte ugyan a 14. sorszámú jegyzőkönyv kiegészítését, azonban az erre a körülményre ismételten kihallgatott, felperes alkalmazásában álló T.I. vallomása sem erősítette meg ezt a felperesi tényállítást. Iratellenesen hivatkozott tehát a felperes a fellebbezésében arra, hogy ez a körülmény állapítható meg a tárgyalási nyilatkozatokból, mivel kizárólag ő tett ilyen tartalmú nyilatkozatokat. A műszaki szükségességből pedig nem lehet egyértelmű következtetést levonni a felek megállapodására.

Ugyanezen tanúk vallomásai alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a tényállást a munkaterület megerősítésének technológiáját illetően.

Az elsőfokú bíróságnak a ténymegállapítása, hogy „2015. október 1. napján az I. rendű alperes telefonos értesítésére a felperes a munkaterületen megjelent”, a felperes megjelenésére, nem pedig a telefonos értesítésre vonatkozóan tartalmaz időhatározást, így indokolatlanul sérelmezte a felperes azt, hogy az értesítés az előző napon történt.

Szintén megalapozatlanul sérelmezte a felperes az elsőfokú bíróság azon ténymegállapítását is, hogy a munkaterület „szemmel láthatóan megmagasított terület” volt. A tanúvallomások és a fényképfelvételek egyaránt alátámasztják ezt a megállapítást.

Az alperesek a csatlakozó fellebbezésükben szintén támadták a tényállást, alaptalanul sérelmezték azonban, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg, hogy a daru az előzetesen kijelölt terület mellé talpalt. Az ítélet táblája egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a felek megállapodásának pontos tartalma nem határozható meg, mert eltérően értelmezték a

pillérvonal fogalmát. Ebből következően az ítéletábra sem állapíthatta meg, hogy megegyezett a felek által előzetesen kijelölt terület és a ténylegesen megerősített terület. Azt egyébként az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a daru a megerősített terület mellé talpalt.

Megalapozott viszont a csatlakozó fellebbezés a darukezelő figyelmeztetését illetően. **H.GY.** tanúvallomását közvetve alátámasztotta **B.M.A.** tanúvallomása, aki a felperes fellebbezésében előadottakkal ellentétben arról nyilatkozott, hogy **H.GY.** azzal fogadta, hogy már háromszor szólt a daruvezetőnek, hogy rossz helyen áll, illetve előadta, hogy ő maga is figyelmeztette a daruvezetőt (.../24. jkv. 2. oldal 6. és utolsó bekezdés, 3. oldal 3. bekezdés). Ugyancsak közvetett tudomással rendelkezett a figyelmeztetésről **D.R.**, akit - vallomása szerint - feldúltan hívott fel telefonon **H.GY.**, azzal, hogy a daru rossz helyen áll (14. jkv. 19. oldal 4. bekezdés). Bár az előző két tanúhoz hasonlóan **D.R.** sem érdektelen, a tanúvallomásának értékelésekor figyelembe kell venni, hogy az egybehangzó volt **H.GY.** tanúvallomásával, mindkét vallomás szerint a hívás közben következett be a baleset, illetve mindkét tanú azt adta elő, hogy **H.GY.** éppen amiatt hívta **D.R.**-et, mert a daruvezető nem hallgat a figyelmeztetésre. A felsoroltakon kívül további közvetett tanúvallomások is alátámasztják **H.GY.** tanúvallomását, így **M.S.**, **P.P.** és **B.M.** vallomása (14. jkv. 25. oldal 3., 4. bekezdés és 23. oldal utolsó bekezdés, 3. oldal utolsó bekezdés). Nem alkalmas ezen tanúvallomások cáfolatára a daruvezető, **L.J.** tanúvallomása, aki arról nyilatkozott, hogy esetleges károkozás esetén börtönbe is kerülhetne. Egyetértett az ítéletábra az alperesek álláspontjával azzal kapcsolatban, hogy a figyelmeztetés megtörténhetett annak ellenére, hogy a daru mellett álló **L.F.Á.** nem hallotta, így nemleges vallomása nincs ellentétben az előbbi vallomásokkal.

Mindezek alapján az ítéletábra megállapította, hogy **H.GY.** figyelmeztette a daruvezetőt arra, hogy nem a megerősített területen áll. **L.F.Á.** egyébként akként nyilatkozott, hogy „a talaj egyenetlen volt” és **B.M.** hozott egy kis betontörmelék, tehát a letalpalásnál gond merült fel (14. jkv. 22. oldal utolsó előtti bekezdés).

Az alperesek megalapozottan kérték a csatlakozó fellebbezésükben annak mellőzését a tényállásból, hogy a megerősített terület magassága 20-30 cm volt, mivel erre vonatkozó adat nem állt rendelkezésre.

A daruzási terv hiányát az elsőfokú bíróság a tényállásban nem rögzítette, a jogi indokolásban pedig kifejtette, hogy azt nem értékelte a II. rendű alperes terhére.

Az ítéletábra megállapította, hogy az így módosított és kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le.

A felperes az I. rendű alperessel szemben a keresetet szerződésszegéssel okozott kártérítés iránt terjesztette elő, ezért a szerződés tartalmát, a szerződésbe ütköző I. rendű alperesi magatartást és ezzel okozati összefüggésben a kár bekövetkezését a felperesnek kellett bizonyítania. Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy pontosan nem lehet megállapítani a munkaterület vonatkozásában a felek megállapodásának tartalmát, következésképpen azt sem, hogy az I. rendű alperes a szerződésben rögzítettől eltérő helyen és teherbírással alakította ki a munkaterületet.

Ezzel kapcsolatban utal az ítéletábra a Ptk. 6:63. §-ának (2) bekezdésére, amely szerint a szerződésben a feleknek a lényeges, vagy bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben kell megállapodniuk. Amennyiben a felperes lényeges kérdésnek tartotta a talajmechanikai szakvélemény elkészítését - ami egyébként a beruházáshoz kapcsolódóan elkészült -, illetve a munkaterület megerősítésének megtervezését, akkor erről a szerződésben meg kellett volna állapodnia I. rendű alperessel. Meghallgatásakor **Z.G.** szakértő is akként nyilatkozott, hogy a két fél közötti megállapodás kérdése az, hogy kinek kell megterveznie a munkaterületet.

Rámutat az ítéltábla, hogy a Ptk. 6:240. §-ának (2) bekezdésénél is irányadó - a felperesi hivatkozással ellentétben - az a korábban kialakult bírósági gyakorlat, hogy a vállalkozó akkor is köteles a megrendelőt figyelmeztetni arra, hogy a megrendelő utasítása szerint a munka hibátlanul nem végezhető el, ha a megrendelő is rendelkezik szakértelemmel. Nem mentesül a vállalkozó ezért a kártérítési felelősség alól csupán amiatt, hogy a megrendelő által adott utasítás hibáját a megrendelő is felismerhette volna.

A vállalkozó figyelmeztetési kötelezettsége teljesítésének értékelésénél annak van ugyanis döntő súlya, hogy a vállalkozó a szakember, az adott utasítás célszerűtlenségének felismerése és a célszerűtlen utasítással elvégzendő munka következményeinek felismerése őt terheli abban az esetben is, ha a megrendelő is rendelkezik szakértelemmel és, ha az egyébként szakértelemmel rendelkező megrendelő az utasítás célszerűtlenségét, szakszerűtlenségét nem ismeri fel, vagy ennek kellő súlyt nem tulajdonít (BDT2008.1887.).

A II. rendű alperes szerződésen kívüli károkozása szintén nem állapítható meg. A felperes és az I. rendű alperes ugyanis a szerződésben nem állapodott meg talajmechanikai szakvélemény és a megerősítés tervének készítettetéséről, emiatt a II. rendű alperes mulasztása sem állapítható meg az ellenőrzéssel kapcsolatban. Téves a felperesnek a hivatkozása, hogy a baleset az I. rendű alperes által készített emelési terv részére történő átadásának, illetve az abban foglaltak betartatásának elmulasztása miatt következett be, ami felperes álláspontja szerint II. rendű alperes kötelezettsége volt. A felperes által hivatkozott „Hídelemek acélszerkezetének szerelés technológiai utasítása és emelési terve” megnevezésű dokumentum rendeltetése az acélszerkezeti elemek szereléséhez szükséges személyi, tárgyi és szervezési feltételek biztosítása volt a szerelést végző személyek biztonsága érdekében. Az emelési terv 4. pontja a daruzott terület, nem pedig a daru letalpalási helyének kijelölését írja elő. A daruzott terület a 4. és 5. pontok értelmében a daru mozgásával érintett terület, ami magában foglalja az anyagfelvételi helyet is. A perbeli esetben a daru borulását az okozta, hogy részben a letalpaláshoz megerősített terület mellé, az anyagfelvételre szánt, zúzott kővel szintén leszórt területre talpalt. Mindezek alapján megállapítható, hogy a baleset abban az esetben is bekövetkezett volna, ha az alperesek az emelési tervnek megfelelően kijelölik a daruzási területet. Nincs tehát okozati összefüggés az emelési terv átadásának elmaradása és a baleset bekövetkezése között.

Az ítéltábla által kiegészített tényállás szerint nem állapítható meg II. rendű alperes építésvezetőjének, **H.GY.-nak** a mulasztása sem, ugyanis figyelmeztetette a darukezelőt arra, hogy rossz helyre talpalt és felszólította, hogy álljon más helyre.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az EBSZ 5.2.1. pontja értelmében a felperes kötelezettsége volt a daru felállítását megelőzően a talaj megfelelőségének vizsgálata, amely kötelezettségének a felperes nem tett eleget. Dr. **K.L.** eseti szakértő a szakvéleményében megállapította, hogy a felperes által alkalmazott módszer nem volt megfelelő, az ellenőrzést a daru letalpalása előtt kellett volna elvégezni, illetve ismertette az ellenőrzés lehetséges, de a felperes által nem alkalmazott megfelelő módjait is. Nem fogadható el tehát a felperes érvelése, hogy nem terhelte további kötelezettség, mert a jogszabály nem határozza meg az ellenőrzés módját.

Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az I. rendű alperes szerződésszegésének bizonyítatlansága miatt az sem állapítható meg, hogy a baleset elkerülhető lett volna abban az esetben, ha nem állnak fenn a felperes által állított II. rendű alperesi mulasztások, melyek bizonyítása okozati összefüggés hiányában szükségtelen volt.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - a fentiekben részletezett tényállási és indokolásbeli kiegészítéssel - helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperes az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárással felmerült költségeit (ügyvédi munkadíj, lerótt fellebbezési illeték) maga köteles viselni. Köteles továbbá megtéríteni az alperesek számára a másodfokú eljárással felmerült perköltségüket, amelynek az összegét az ítélet tábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg az alperesek és képviselőjük között létrejött ügyvédi megbízási szerződésekben kikötött megbízási díj figyelembevételével (G.40.088/2016/4. számú irat mellékleteként csatolt megbízási szerződések).

Az ítélet tábla az Ükr. 2. §-ának (2) bekezdése alapján nem látott indokolt a kikötött díjnak a mérséklésére, ugyanis az arányban állt a pertárgy értékével, illetve a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, egyébként is az Ükr. 3. §-a (2) bekezdésének a)-b) pontjai, illetve (5) bekezdése alapján számítandó díj magasabb összegű lenne.

A csatlakozó fellebbezés részbeni eredményessége miatt a lerótt illeték arányos részének megtérüléséről az ítélet tábla nem döntött, mert az alperesek javára az általuk felszámítottnál több perköltséget megállapítani nem lehetett [1952. évi Pp. 79. § (1) bek. 2. mondat].

Debrecen, 2019. február 20.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Hágerné Dr. Buzás Andrea s.k. előadó bíró,
Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró